

Spis treści

1. Przedmiot, cel i podstawa opracowania	2
2. Zagadnienia poruszone w wezwaniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy 2	
1. Ochrona środowiska przyrodniczego	2
Uwaga 1.1.a.....	2
Uwaga 1.1.b.....	7
Uwaga 1.2.....	7
Uwaga 1.3.....	7
Uwaga 1.4.....	7
Uwaga 1.5.....	8
Uwaga 1.6.a.....	8
Uwaga 1.6.b.....	9
Uwaga 1.7.....	11
Uwaga 1.8.....	11
Uwaga 1.9.a.....	11
Uwaga 1.9.b.....	12
Uwaga 1.10.....	12
Uwaga 1.11.....	13
Uwaga 1.12.....	13
Uwaga 2.1.....	14
3. Źródła informacji stanowiące podstawę do sporządzenia raportu.....	15
4. Załączniki w końcowej sekcji opracowania	19
5. Załączniki w wersji elektronicznej opracowania	19
Inwentaryzacja lęgowych ptaków licznych i średnio licznych w pasie znaczących oddziaływań przedsięwzięcia.....	21
Zasoby przyrodnicze obszaru badań w wariancie 5 (WP) wraz z infrastrukturą minimalizującą i kompensującą oddziaływanie przedsięwzięcia.....	23

1. PRZEDMIOT, CEL I PODSTAWA OPRACOWANIA

Przedmiotem niniejszego opracowania jest suplement do Raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (ROOŚ) sporządzonego na potrzeby postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia dla przedsięwzięcia pn.:

„Budowa obwodnicy miasta Rypina”.

Celem niniejszego opracowania jest uzupełnienie i korekta treści Raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko złożonego do Wójta Gminy Rypin.

Zakres przedmiotowego opracowania określa wezwanie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy do uzupełnień treści złożonego Raportu (pismo z dnia 01.09.2025 r. znak WOO.4221.57.2025.JM.4).

2. ZAGADNIENIA PORUSZONE W WEZWANIU REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY

1. Ochrona środowiska przyrodniczego

Uwaga 1.1.a¹

Wyczerpująca odpowiedź na to zagadnienie została przedstawiona w punkcie Ad. 6.2.6 i 6.5 przekazanego *Suplementu nr 1 do Raportu* (opracowanie z lipca 2025 r.; nazywane dalej *Suplement nr 1*). W odpowiedzi tej, powołując się na dane literaturowe, długoletnie doświadczenie terenowe oraz wyliczenia, wskazano bezwzględne ograniczenia metodyczne w ocenie liczebności par lęgowych/siedlisk lęgowych w badaniach wielkopowierzchniowych dla licznych i średniolicznych gatunków ptaków. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy nie odniósł się i nie zakwestionował tych wyjaśnień, zaś raz jeszcze podniósł wcześniejsze wątpliwości nie uwzględniając opisanych wcześniej ograniczeń. Nie otrzymawszy jakichkolwiek uwag do spójności i poprawności przekazanych wyjaśnień uznaje się je za poprawne.

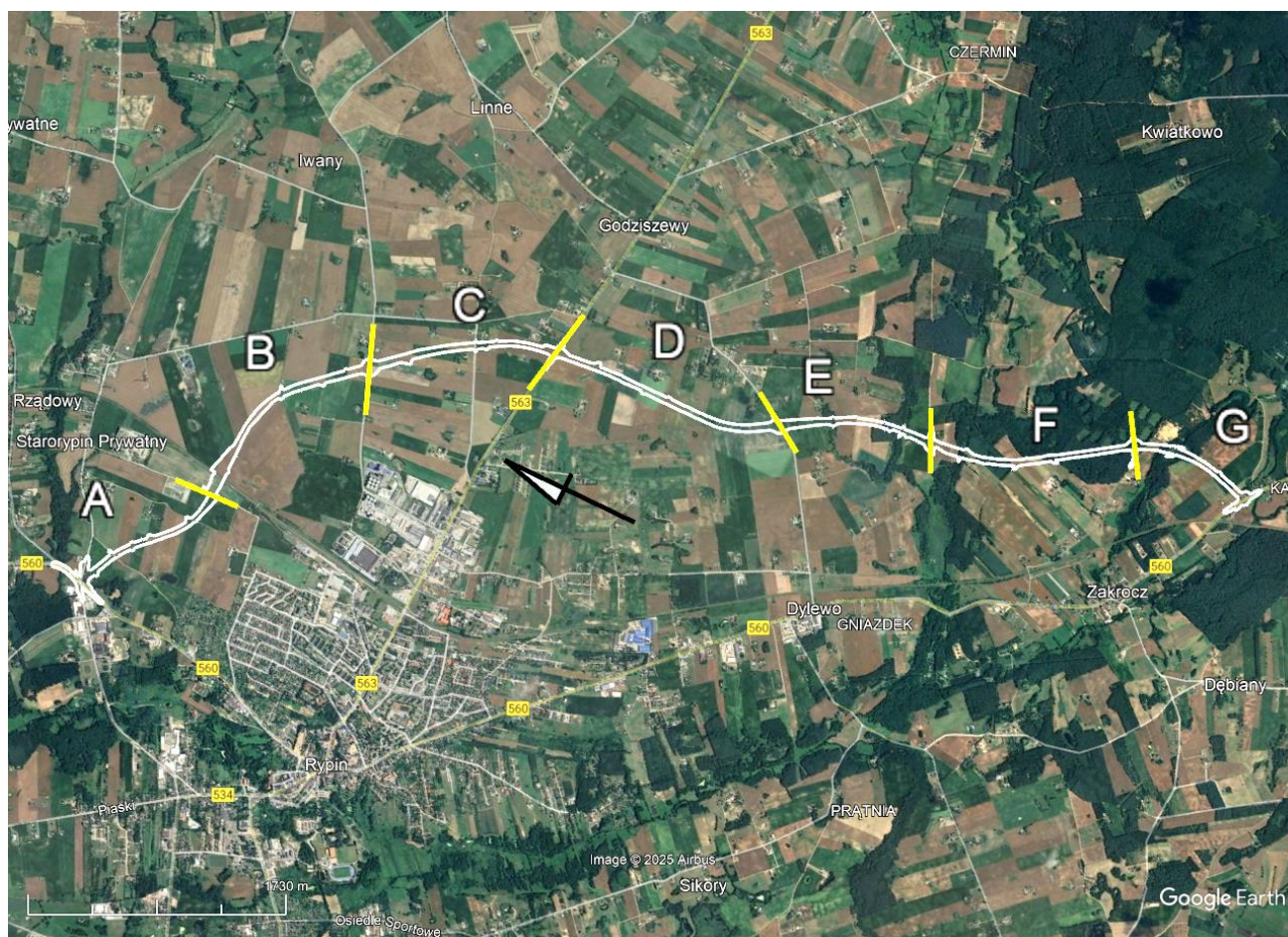
Nadmienić należy, że różnice pomiędzy liczebnościami ptaków w badaniach wielkoobszarowych w porównaniu do metody kartograficznej (Tomiałojć 1980a,b, Bibby et al. 1997, Brauze 2012) mogą być bardzo duże (Tomiałojć 2000), i tak na przykład w odniesieniu do jarzębatki *Sylvia nisoria* ostatnią z wymienionych metod wykrywano dziesięciokrotnie więcej par lęgowych niż podczas liczeń wielkoobszarowych (Brauze 2007).

Zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w *Suplemencie nr 1* na podstawie danych zebranych w terenie można jedynie oszacować liczebność licznych i średniolicznych gatunków ptaków, lecz wartość takich danych będzie niewielka. W związku z tym można tylko w taki sposób zaprezentować dane dotyczące liczebności siedlisk lęgowych ptaków w strefie oddziaływania przedsięwzięcia. Konieczne tu będzie wprowadzenie pewnych zastrzeżeń, tak aby nie pozostawić wątpliwości metodycznych co do zaprezentowanych danych:

- 1) Lokalizacja siedlisk lęgowych awifauny, zgodnie z sugestią RDOŚ, przedstawiona została w formie powierzchniowej dla poszczególnych odcinków planowanego do realizacji wariantu obwodnicy Rypina (Mapa 1, Rys. IP.1 na końcu opracowania);
- 2) Liczebność par lęgowych poszczególnych gatunków ptaków określona została przede wszystkim na podstawie maksymalnej liczby śpiewających lub odzywających się samców stwierdzonych na danym

¹ Opracowano na podstawie opinii autorstwa Brauze T., Kasprzyk K. (wrzesień 2025 r.).

- odcinku podczas jednej z 10 kontroli terenowych wykonanych w sezonie lęgowym W pojedynczych przypadkach brano pod uwagę inne zachowania lęgowe ptaków lub znalezione gniazda;
- 3) W poszczególnych odcinkach podano liczbę siedlisk awifauny, które ulegną likwidacji (Tabela 1);
  - 4) Terenowe badania awifauny na potrzeby Raportu dotyczyły pasa waloryzacji o szerokości 600 m - po 300 m po każdej stronie wariantu, co miało uzasadnienie dla gatunków kluczowych posiadających często znaczne terytoria. Dla gatunków licznych i średniolicznych, które są przedmiotem niniejszego uzupełnienia, zaprezentowano liczebność par lęgowych/siedlisk lęgowych w strefie oddziaływania przedsięwzięcia, która jest znacznie węższa od obszaru waloryzacji (Mapa 1, Rys. IP.1 na końcu opracowania). Powoduje to, że bogactwo gatunkowe ptaków licznych i średniolicznych narażonych na utratę siedlisk w tej strefie, będzie mniejsze od bogactwa gatunkowego awifauny określonego dla całego bufora o szerokości 600 metrów, zaprezentowanego w Tabela 15. „Skład gatunkowy i kryteria gniazdowania gatunków ptaków ...” Raportu z inwentaryzacji faunistycznej.²
  - 5) Dane dotyczące składu gatunkowego i liczebności siedlisk ptaków, które ulegną likwidacji zostały przedstawione w Tabela 1, Tabela 2 oraz na podkładzie mapowym (Mapa 1, Rys. IP.1 na końcu opracowania).

Mapa 1. Odcinki (A-G) wybranego do realizacji wariantu obwodnicy Rypina.

² Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – Tom III: Inwentaryzacja przyrodnicza (styczeń 2025 r.).

„Budowa obwodnicy miasta Rypina”

Tabela 1. Skład gatunkowy i liczba siedlisk lęgowych ptaków (za wyjątkiem gatunków kluczowych), które ulegną likwidacji na poszczególnych odcinkach (A-G, Mapa 1) strefy oddziaływania planowanego przedsięwzięcia - wariantu preferowanego obwodnicy Rypina (wg obserwacji z 2022 roku).

Odcinek obwodnicy Rypina	Gatunek	Liczba siedlisk, które ulegną likwidacji
A	Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	8
A	Bogatka <i>Parus major</i>	3
A	Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	2
A	Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	2
A	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	2
A	Cierniówka <i>Sylvia communis</i>	1
A	Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	1
A	Potrzeszcz <i>Emberiza calandra</i>	1
A	Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	1
A	Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	1
A	Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	1
B	Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	9
B	Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	4
B	Bażant <i>Phasianus colchicus</i>	1
B	Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	1
B	Potrzeszcz <i>Emberiza calandra</i>	1
C	Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	11
C	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	1
D	Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	6
D	Bogatka <i>Parus major</i>	3
D	Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	3
D	Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	2
D	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	2
D	Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	2
D	Cierniówka <i>Sylvia communis</i>	1
D	Dzwoniec <i>Chloris chloris</i>	1
D	Grzywacz <i>Columba palumbus</i>	1
D	Piegża <i>Sylvia curruca</i>	1
D	Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	1
E	Bogatka <i>Parus major</i>	5
E	Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	4
E	Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	3
E	Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	3
E	Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>	2
E	Pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i>	2
E	Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	2
E	Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	2
E	Czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>	1
E	Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i>	1
E	Kos <i>Turdus merula</i>	1
E	Kowalik <i>Sitta europaea</i>	1
E	Łozówka <i>Acrocephalus palustris</i>	1
E	Piegża <i>Sylvia curruca</i>	1
E	Rudzik <i>Erithacus rubecula</i>	1
E	Sosnówka <i>Periparus ater</i>	1
E	Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	1
E	Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>	1
E	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	1

„Budowa obwodnicy miasta Rypina”

Odcinek obwodnicy Rypina	Gatunek	Liczba siedlisk, które ulegną likwidacji
E	Wilga <i>Oriolus oriolus</i>	1
F	Bogatka <i>Parus major</i>	10
F	Czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>	5
F	Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	5
F	Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	5
F	Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	4
F	Pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i>	2
F	Sosnówka <i>Periparus ater</i>	2
F	Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i>	1
F	Grzywacz <i>Columba palumbus</i>	1
F	Kos <i>Turdus merula</i>	1
F	Mysikrólik <i>Regulus regulus</i>	1
F	Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>	1
F	Pleszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	1
F	Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>	1
F	Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	1
F	Świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	1
F	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	1
G	Bogatka <i>Parus major</i>	6
G	Czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>	3
G	Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	3
G	Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	3
G	Sosnówka <i>Periparus ater</i>	3
G	Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>	2
G	Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	2
G	Dzięciołek <i>Dryobates minor</i>	1
G	Dzwoniec <i>Chloris chloris</i>	1
G	Gajówka <i>Sylvia borin</i>	1
G	Grzywacz <i>Columba palumbus</i>	1
G	Kos <i>Turdus merula</i>	1
G	Kowalik <i>Sitta europaea</i>	1
G	Mucholówka szara <i>Muscicapa striata</i>	1
G	Puszczyk <i>Strix aluco</i>	1
G	Raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i>	1
G	Rudzik <i>Erithacus rubecula</i>	1
G	Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>	1
G	Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	1
G	Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	1
Ogółem 34 gatunki		187 siedlisk

„Budowa obwodnicy miasta Rypina”

Tabela 2. Sumaryczna liczba siedlisk lęgowych ptaków (za wyjątkiem gatunków kluczowych), które ulegną likwidacji w strefie oddziaływania planowanego przedsięwzięcia - wariantu preferowanego obwodnicy Rypina (wg obserwacji z 2022 roku) wraz z statusem ochrony.

Oznaczenia: Ś - gatunek objęty w Polsce ochroną ścisłą, Ł - gatunek łowny.

Gatunek	Liczba siedlisk, które ulegną likwidacji	Status ochrony
Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	36	Ś
Bogatka <i>Parus major</i>	27	Ś
Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	17	Ś
Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	15	Ś
Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	13	Ś
Czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>	9	Ś
Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	8	Ś
Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	7	Ś
Sosnówka <i>Periparus ater</i>	6	Ś
Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>	5	Ś
Pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i>	4	Ś
Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	4	Ś
Grzywacz <i>Columba palumbus</i>	3	Ł
Kos <i>Turdus merula</i>	3	Ś
Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>	3	Ś
Cierniówka <i>Sylvia communis</i>	2	Ś
Dzięcioł duży <i>Dendrocopos major</i>	2	Ś
Dzwoniec <i>Chloris chloris</i>	2	Ś
Kowalik <i>Sitta europaea</i>	2	Ś
Piegża <i>Sylvia curruca</i>	2	Ś
Potrzeszcz <i>Emberiza calandra</i>	2	Ś
Rudzik <i>Erithacus rubecula</i>	2	Ś
Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	2	Ś
Bażant <i>Phasianus colchicus</i>	1	Ł
Dzięciołek <i>Dryobates minor</i>	1	Ś
Gajówka <i>Sylvia borin</i>	1	Ś
Łozówka <i>Acrocephalus palustris</i>	1	Ś
Mucholówka szara <i>Muscicapa striata</i>	1	Ś
Mysikrólik <i>Regulus regulus</i>	1	Ś
Pleszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	1	Ś
Puszczyk <i>Strix aluco</i>	1	Ś
Raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i>	1	Ś
Świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	1	Ś
Wilga <i>Oriolus oriolus</i>	1	Ś
Ogółem 34 gatunki	187 siedlisk	Ś - 32 Ł - 2

Zaprezentowana powyżej analiza wskazuje, że planowany do realizacji wariant wiąże się z likwidacją 187 siedlisk lęgowych należących do 34 gatunków ptaków (Tabela 1, Tabela 2) - za wyjątkiem kluczowych poddanych osobnej analizie. Zgodnie z zasadą przezorności (Pawlaczyk 2012) wszystkie te siedliska należy traktować jako siedliska rzeczywiste. Spośród opisywanych gatunków 32 objętych jest w kraju ochroną ścisłą, zaś 2 pozostałe to gatunki łowne.

Omawiane gatunki należą do licznych i średniolicznych w Polsce oraz charakteryzują się szerokim rozpowszechnieniem (Tomiałojć & Stawarczyk 2003, Sikora et al. 2007, Chylarecki et al. 2018, Chodkiewicz et al. 2019, MPPL 2025). Krajowa populacja najliczniejszego z nich - skowronka *Alauda arvensis* wynosi ponad

10 mln par lęgowych, zaś niemniej liczny - dzięciołka *Dryobates minor* mieści się w przedziale od 24 do 39 tysięcy par (Chodkiewicz et al. 2019). Żaden z omawianych gatunków nie jest zagrożony w kraju oraz w Europie, ptaki te nie mają znaczenia wspólnotowego - nie figurują w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE tzw. Dyrektywy Ptasiej, nie są również wpisane na Czerwone Listy (Red List IUCN) Polski, Unii Europejskiej, Europy oraz świata (Wilk et al. 2020, BirdLife International 2021, Głowaciński 2022).

Z uwagi na znikomą liczbę siedlisk lęgowych omawianych gatunków, które ulegną likwidacji w stosunku do ich liczebności w Polsce oraz brak statusu gatunków zagrożonych w kraju i Europie, należy stwierdzić że przeprowadzone prace inwestycyjne będą oddziaływały nieistotnie z punktu widzenia stabilności i trwałości ich populacji lęgowych, zarówno w skali regionalnej jak i ponadregionalnej.

Uwaga 1.1.b

Dane wektorowe prezentujące wyniki inwentaryzacji przyrodniczej obejmujące treścią również niniejsze uzupełnienie zamieszczono w wersji elektronicznej opracowania na płycie CD dołączonej do wersji papierowej. Dane spełniają wymogi Rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 17 marca 2022 r. w sprawie formatu dokumentu zawierającego wyniki inwentaryzacji przyrodniczej oraz formatu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (Dz.U. 2022 poz. 652).

Uwaga 1.2

Badania ornitologiczne przeprowadzono w sezonie lęgowym w 2022 roku, zaś inwentaryzację dendrologiczną, podczas której stwierdzono obecność gniazda - w połowie września 2024 roku – gniazdo zostało stwierdzone poza okresem lęgowym i było w stadium rozpadu – nie było możliwe oznaczenie co do gatunku ptaków gnieźdzących się w tym siedlisku.

Uwaga 1.3

Analiza oddziaływania na ptaki liczne i średnio liczne została przedstawiona w Rozdz. *Uwaga 1.1.a*.

Uwaga 1.4

Biorąc pod uwagę wyjaśnienia przytoczone w poprzednich punktach podtrzymuje się zakres działań kompensacyjnych opisanych w *Suplemencie nr 1* w Rozdz. 6.3 i Rozdz. 6.14. Wnioski wskazane w tych rozdziałach przywołano niżej.

W pasie wycinki i w jego najbliższym sąsiedztwie (do 50 m) gniazdowały następujące dziuplaki wtórne, których ocena liczebności - ustalona z wszystkimi zastrzeżeniami wynosi (po myślniku liczba par/siedlisk lęgowych):

- bogatka *Parus major* - 27;
- czubatka *Lophophanes cristatus* - 9;
- kowalik *Sitta europaea* - 3;
- modraszka *Cyanistes caeruleus* - 15;
- muchołówka szara *Muscicapa striata* - 2;
- pleszka *Phoenicurus phoenicurus* - 2;
- sosnówka *Periparus ater* - 6;
- szpak *Sturnus vulgaris* - 7.

Przy założeniu, że wymienione powyżej gatunki utracą siedliska lęgowe, należy w ramach działań kompensacyjnych, rekompensujących utracone miejsca gniazdowe ptaków, rozwiesić w sąsiedztwie planowanej inwestycji następującą liczbę skrzynek lęgowych:

- typ A1 - 40 sztuk;
- typ A - 40 sztuk;
- typ B - 15 sztuk.

Nadmiarowa, w porównaniu z utraconymi siedliskami gniazdowymi, liczba skrzynek lęgowych wynika z zasady przeczności - uwzględnia możliwość powstania nowych dziupli wraz z upływem czasu jaki upłynął od przeprowadzonych badań oraz wiąże się z większym prawdopodobieństwem ich przyszłego zasiedlenia przez ptaki.

Sugerowane w uwadze RDOŚ z 01.09.2025 r. pkt 1.7. większe zróżnicowanie skrzynek lęgowych o typy D i E, zważywszy na skład gatunkowy ptaków, których siedliska ulegną likwidacji, znajduje uzasadnienie dla puszczyka *Strix aluco* - należy dodatkowo rozwiesić dwie skrzynki typu E.

W odniesieniu do pozostałych gatunków ptaków, których siedliska lęgowe ulegną likwidacji (za wyjątkiem dziuplaków wtórnych), należy stwierdzić że nie istnieją dla nich skuteczne działania minimalizujące. Nawet gdyby zawrzeć dyskusyjną sugestię odtworzenia zakrzewień i zadrzewień poza obszarem inwestycji, to istnieje realne niebezpieczeństwo, że teren otwarty poddany takiemu działaniu może być siedliskiem lęgowym innych cennych i chronionych gatunków ptaków, które uległyby likwidacji w wyniku takiego postępowania. Inna sprawa dla omawianych gatunków ptaków nie będących dziuplakami wtórnymi, działania minimalizujące nie są konieczne, bowiem uszczerbek ich siedlisk lęgowych będzie nieistotny z punktu widzenia stabilności i trwałości ich populacji lęgowych, zarówno w skali regionalnej jak i ponadregionalnej.

Zaproponowana ilość i forma nasadzeń kompensacyjnych, a zwłaszcza nasadzeń krzewów (dobór uwzględniający gatunku chętnie zasiedlane przez ptaki terenów otwartych; Rozdz. 6.3 *Suplementu nr 1*) odtworzy ilościowe straty w środowisku, a pod względem zróżnicowania gatunkowego wzbogaci istniejący układ (z zachowaniem składu gatunkowego spójnego z lokalnymi siedliskami potencjalnymi).

Uwaga 1.5

Zniszczenie/naruszenie siedlisk gatunków chronionych zostało wykazane w *Suplemencie nr 1* oraz rozszerzone w Rozdz. *Uwaga 1.1.a* w zakresie ptaków licznych i średnio licznych – szczegółowy wykaz przedstawiono w Tabeli 1 i Tabeli 2.

Co do siedliska związanego z drzewem o numerze inwentaryzacyjnym 168, nie jest możliwe określenie gatunku, który je zajmuje (stosowanie do wyjaśnień w Rozdz. *Uwaga 1.2*).

Uwaga 1.6.a

Z uwagi na metody i wyniki badań nie jest możliwe lub nie ma podstaw do uzupełnienia wyników inwentaryzacji dendrologicznej drzew i krzewów o jednoznaczne wskazanie czy poszczególnych drzewach lub krzewach występują siedliska gatunków chronionych porostów lub zwierząt. Szersze wyjaśnienia przedstawiono niżej.

Zgodnie z raportem z inwentaryzacji przyrodniczej³ w obszarze przedsięwzięcia nie stwierdzono obecności cennych ani chronionych gatunków porostów. W przypadku porostów każde drzewo będzie siedliskiem potencjalnym.

Zgodnie z raportem z inwentaryzacji przyrodniczej⁴ w obszarze przedsięwzięcia nie stwierdzono obecności owadów gatunków ściśle chronionych. Nadmienia się, że poszukiwania saproksylofagów były wykonywane za pomocą pułapek feromonowych.

Pozostałe stwierdzone owady gatunków chronionych częściowo nie są gatunkami, których siedliska związane są ściśle z wycinaną dendroflorą.

Niewielkie wypróchnienia obserwowane były na starszych drzewach, niemniej jednak ich przegląd nie wykazał zasiedlenia przez gatunki chronione.

Planowana wycinka drzew i krzewów wiąże się z likwidacją siedlisk lęgowych ptaków, których skład gatunkowy i liczbę zaprezentowano w Tabeli 1, Tabeli 2 i Rys. IP.1. Spośród 32 gatunków, które utracą siedliska lęgowe, 25 z nich zakłada gniazda bezpośrednio na krzewach i drzewach planowanych do wycinki, a łączna liczba utraconych siedlisk wynosi 125. Należą do nich, w nawiasie liczba siedlisk, które ulegną likwidacji: bogatka *Parus major* (27), kapturka *Sylvia atricapilla* (17), modraszka *Cyanistes caeruleus* (15), zięba *Fringilla coelebs* (13), czubotka *Lophophanes cristatus* (9), szpak *Sturnus vulgaris* (7), sosnowka *Periparus ater* (6), grzywacz *Columba palumbus* (3), kos *Turdus merula* (3), strzyżyk *Troglodytes troglodytes* (3), cierniówka *Sylvia communis* (2), dzięcioł duży *Dendrocopos major* (2), dzwonec *Chloris chloris* (2), kowalik *Sitta europaea* (2), piegża *Sylvia curruca* (2), rudzik *Erithacus rubecula* (2), sójka *Garrulus glandarius* (2), dzięciołek *Dryobates minor* (1), gajówka *Sylvia borin* (1), muchołówka szara *Muscicapa striata* (1), mysikrólik *Regulus regulus* (1), pleszka *Phoenicurus phoenicurus* (1), puszczyk *Strix aluco* (1), raniuszek *Aegithalos caudatus* (1) oraz wilga *Oriolus oriolus* (1).

Wycinka drzew i krzewów nie obejmuje siedlisk rozrodczych ptaków gatunków kluczowych.

Co do siedliska związanego z drzewem o numerze inwentaryzacyjnym 168, nie jest możliwe określenie gatunku, który je zajmuje (stosowanie do wyjaśnień w Rozdz. Uwaga 1.2).

W obszarze przedsięwzięcia nie stwierdzono odpowiednich dla występowania kolonii rozrodczych drzew dziuplastych, w pobliżu których aktywność wskazywałaby na występowanie kolonii rozrodczych.

Obszar obwodnicy Rypina stanowi miejsce przelotów nietoperzy z miejsc dziennego ukrycia położonych poza obszarem analiz na żerowiska i do wodopoju.⁵

Uwaga 1.6.b

Prace budowlane powinny uwzględniać przede wszystkim następujące wymogi:

- wycinkę drzew i krzewów należy ograniczyć do niezbędnego minimum umożliwiającego realizację przedsięwzięcia; wycinkę należy prowadzić poza okresem lęgowym większości gatunków ptaków tj. w okresie od 16 października do końca lutego, w przypadku konieczności prowadzenia wycinek w okresie lęgowym prace te prowadzone będą pod nadzorem przyrodniczym;

³ Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – Tom III: Inwentaryzacja przyrodnicza (styczeń 2025 r.).

⁴ Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – Tom III: Inwentaryzacja przyrodnicza (styczeń 2025 r.).

⁵ Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – Tom III: Inwentaryzacja przyrodnicza (styczeń 2025 r.).

Na etapie całego etapu realizacji inwestycji prowadzony będzie nadzór przyrodniczy, który będzie miał na celu wykonywanie następujących czynności:

- wykonanie kontroli ornitologicznej drzew przed wycinką, jeżeli miałyby one miejsce w okresie lęgowym (kontrola ta będzie wykonana przez specjalistę o wykształceniu kierunkowym przyrodniczym, zakończona protokołem powykonawczym.);
  - ew. kontrole mają na celu sprawdzenie drzew przewidzianych do wycinki pod kątem zasiedlenia przez ornitofaunę (gniazdowanie) jak również sprawdzenie czy wycinka nie będzie stanowiła zagrożenia dla innych gniazdujących w sąsiedztwie ptaków,
  - obserwacje te powinny się odbyć w okresie 1-2 dni przed terminem planowanej wycinki,
  - w razie stwierdzenia wstępowania chronionych gatunków ptaków, wycinkę należy wstrzymać do momentu opuszczenia drzew przez te gatunki ptaków lub do momentu uzyskania stosownych zezwoleń na odstąpienie od zakazów obowiązujących w stosunku do chronionych gatunków ptaków.

Nasadenia drzew i krzewów będą uwzględniały zapewnienie potencjału siedliskowego gatunkom zwierząt, których siedliska zostaną zniszczone w wyniku realizacji przedsięwzięcia:

- dla saproksylofagów – nasadzenie drzew:
  - Dąb bezszypułkowy (*Quercus petraea*) – 100 szt.,
  - Lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) – 30 szt.,
  - Olsza czarna (*Alnus glutinosa*) – 50 szt.,
  - Wierzba krucha (*Salix fragilis*) – 20 szt.,
- dla ptaków – nasadzenie drzew i krzewów:
  - Głóg jednoszyjkowy (*Crataegus monogyna*) – 50 szt.,
  - Bez czarny (*Sambucus nigra*) – 800m²,
  - Kruszyna pospolita (*Frangula alnus*) – 500 m²,
  - Szakłak pospolity (*Rhamnus cathartica*) – 250m²,
  - Śliwa tarnina (*Prunus spinosa*) – 800 m²,
  - Śliwa wiśniowa (*Prunus cerasifera*) – 500 m².

W ramach działań kompensacyjnych, rekompensujących utracone miejsca gniazdowe ptaków, należy rozwiesić w sąsiedztwie planowanej inwestycji następującą liczbę skrzynek lęgowych:

- typ A1 - 40 sztuk;
- typ A - 40 sztuk;
- typ B - 15 sztuk,
- typ E – 2 sztuki.

Planuje się rozwieszenie 24 skrzynek dla nietoperzy zgodnie z wynikami analizy liczebności schronień.⁶

Sugeruje się wykorzystanie walcowych skrzynek trocinobetonowych o wymiarach zewnętrznych około 45,5x15,5 cm, wymiarach komory około 36x15 cm, wymiarach szczeliny wlotowej około 2x9 cm.

---

⁶ Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – Suplement nr 1 (lipiec 2025r.).

Uwaga 1.7

Zważywszy na skład gatunkowy ptaków, których siedliska ulegną likwidacji, znajduje uzasadnienie dodatkowe rozszerzenie liczby skrzynek lęgowych o dwie skrzynki typu E. Pełna lista skrzynek niezbędných do rozwieszenia wskazana została w poprzednim punkcie uzupełnienia.

Uwaga 1.8

Względniając skład gatunkowy chiropterofauny stwierdzonej w planowanym przebiegu obwodnicy Rypina oraz dotychczasowych doświadczeń autora w zakresie kompensacji takich negatywnych oddziaływań proponuje się wywieszenie skrzynek trocinobetonowych, typ *walcowy* (budka doświadczalna).

Ten typ skrzynek zasiedlany jest przez wszystkie leśne gatunki nietoperzy, czyli odpowiada wszystkim gatunkom z tej grupy, obecnych w przebiegu wybranego do realizacji wariantu.

Wg opisu producenta budka tego typu dedykowana jest gatunkom takim jak: gacek wielkouch, gacek szary, karlik większy, mopek, borowiaczek, mroczek pozłocisty, mroczek posrebrzany, mroczek późny, nocek wąsaty, nocek orzęsiony, nocek Bechsteina, nocek Natterera, nocek łydkowłosy, nocek rudy, nocek Brandta.

Sugeruje się wykorzystanie walcowych skrzynek trocinobetonowych o wymiarach zewnętrznych około 45,5x15,5 cm, wymiarach komory około 36x15 cm, wymiarach szczeliny wlotowej około 2x9 cm.

Uwaga 1.9.a

Zakres wygradzeń względem opisu z Suplementu nr 1 został rozszerzony o dodatkowe stałe wygradzenia herpetologiczne przy pozostałych przejściach ekologicznych poza obiektem W2 – zaktualizowane zestawienie wskazano poniżej (Tabela 3).

Tabela 3. Lokalizacja stałych wygradzeń herpetologicznych.

L.p.	Lokalizacja płotków względem km obwodnicy [KM i strona drogi]	Długość wygradzenia (po jednej stronie drogi) [m]	Naprowadzanie na przejście [kod obiektu]
1	1+940 - 2+140 L+P	200	PE1
2	2+800 - 3+140 L+P	340	PE2
3	3+260 - 3+610 L+P	350	PE3
4	4+190 - 4+390 L+P	200	PE4
5	5+010 - 5+310 L+P	300	PE5
6	5+625 - 5+925 L+P	300	M1
7	6+123 - 6+346 L+P	223	M2
8	6+566 - 6+766 L+P	200	M3
9	7+100 - 7+300 L+P	200	PE6
10	7+500 - 7+700 L+P	200	PE7
11	7+980 - 8+280 L+P	300	M4

Stałe wygradzenia ochronno-naprowadzające (płotki herpetologiczne) należy realizować z warunkami wskazanymi w Rozdz. 6.3 Suplementu nr 1⁷.

⁷ Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – Suplement nr 1 (lipiec 2025r.).

Obiekt W2 przewidziany jako przejście ekologiczne dolne zespolone z linią kolejową dla małych zwierząt (PZDmz) nie przecina cieków i innych siedlisk dogodnych dla bytowania herpetofauny, ponadto odcinki drogi przyległe do obiektu przebiegają na wysokich nasypach i stanowią będą terenową przeszkodę nie wymagającą dodatkowego wygradzania celem naprowadzania na obiekt. Nadmieniam się ponadto, że obiekt ten zlokalizowany jest w otoczeniu wielkopowierzchniowych upraw monokulturowych stanowiących mały potencjał siedliskowy dla zwierząt, dla których zasadne byłoby tyczenie dodatkowych wygradzeń.

Nie planuje się wygradzeń naprowadzających dla dużych zwierząt.

Aktualne rozmieszczenie wygradzeń zostało przedstawione na rysunkach Rys. OP.1÷6.

Uwaga 1.9.b

Zastosowanie w ramach przedmiotowego przedsięwzięcia wygradzeń dla dużych zwierząt z uwagi na rozwiązania sytuacyjne drogi będą rozwiązaniem niekorzystnym, a wręcz niebezpiecznym. Obwodnica w obszarze rozproszonej migracji dużych i średnich ssaków posiada skrzyżowania jednopoziomowe z innymi drogami gminnymi i powiatowymi, które będą stanowiły nieszczelności w wygradzeniach i potencjalne wejście w obszar ogrodzonego odcinka. Nie jest także możliwe utworzenie zakończeń wygradzeń po przeciwnej stronie od obiektów poza obszarami faktycznych i potencjalnych migracji.

Zgodnie z *Poradnikiem projektowania przejść dla zwierząt*⁸ szczególna zasadność projektowania wygradzeń dla dużych zwierząt w przypadku dróg jednojezdniowych istnieje w przypadku gdy natężenie ruchu przekracza 10 000 pojazdów/dobę, co nie ma miejsca w przedmiotowym przypadku.

Uwaga 1.10

Zgodnie z Raportem OOŚ⁹ i raportem z inwentaryzacji przyrodniczej¹⁰ w obszarze znaczących oddziaływań przedsięwzięcia, na którym możliwe jest zastosowanie działań minimalizujących ryzyko zniszczenia siedlisk roślin w wariantcie preferowanym do realizacji:

- nie występują chronione gatunki mchów (potencjalna kolizja może wystąpić w wariantcie alternatywnym W3 (WA)),
- nie występują chronione gatunki roślin.

Wskazano natomiast ogólne zalecenie wystarczające w przedmiotowym przypadku – *„Prace budowlane powinny uwzględniać przede wszystkim następujące wymogi: [...] pas terenu zajęty pod inwestycję powinien być dokładnie wyznaczony i oznakowany, aby nie dopuścić do nieumyślnego zniszczenia powierzchni biologicznie czynnych w stopniu większym niż zakładany”*.

W przypadku elementów ożywionych środowiska przyrodniczego podlegających ochronie obostrzenia wykazane w Rozdz. 6.3 *Suplementu nr 1*¹¹ wyczerpują możliwy zasób działań mających na celu ich ochronę.

⁸ R. T. Kurek, *Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach*, Warszawa, 2010.

⁹ Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (styczeń 2025 r.).

¹⁰ Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – Tom III: Inwentaryzacja przyrodnicza (styczeń 2025 r.).

¹¹ Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – Suplement nr 1 (lipiec 2025r.).

Uwaga 1.11

Wariant W4 analizowany na etapie Studium Korytarzowego i przedstawiony w raporcie z inwentaryzacji przyrodniczej został wykluczony przez zainteresowane realizacją przedsięwzięcia jednostki samorządowe i Inwestora. Wariant ten postulowany m.in. przez Jednostkę Projektową został odrzucony z dalszych prac ze względu na:

- nie spełnienie jednego z podstawowych wymogów narzuconych w toku procesu projektowego – przełożenia drogi wojewódzkiej nr 560 na obwodnicę na odcinku w rejonie miejscowości Zakrocz, gdzie droga posiada niebezpieczne dla użytkowników drogi parametry geometryczne (znaczna ilość odnotowanych wypadków z uwagi na nienormatywne parametry łuków poziomych i pionowych), a przebudowa lub rozbudowa jej w tym miejscu tak by osiągnąć normatywne parametry jest niemożliwa bez uniknięcia licznych wyburzeń budynków mieszkalnych;
- niską punktację przyznaną w analizie wielokryterialnej wynikającą m.in. z niskiej akceptowalności społecznej, dużych trudnościach techniczno-ekonomicznych realizacji dodatkowego obiektu na ponownym przecięciu z linią kolejową nr 33 oraz gorszych parametrów rozkładu ruchu drogowego.

Do wersji elektronicznej dokumentacji dołączono kopie dokumentów, o których mowa wyżej:

- „Raport z konsultacji społecznych” (LISPUS, sierpień 2022 r.);
- Protokół z Rady Technicznej z 06.09.2022 r.;
- Studium Korytarzowe wykonane było przedmiotem opracowania: „Wielowariantowa koncepcja programowo-przestrzenna” (LISPUS, 2023 r.).

Uwaga 1.12

Kompleksowe badania faunistyczne w planowanym wariantcie obwodnicy Rypina wskazują na przeciętne bogactwo gatunkowe szeroko rozpowszechnionych w Polsce kręgowców oraz bezkręgowców na tle krajowych zasobów fauny. Należy przy tym podkreślić, że projektowana inwestycja ciągnie się przede wszystkim przez ubogie agrocenozy oraz obszary z dominującymi monokulturami sosnowymi, zasiedlanych przez gatunki zwierząt liczne, średnioliczne i niezagrożone w kraju.

Przeciętne walory faunistyczne obszaru planowanej inwestycji, występowanie w większości gatunków o szerokim rozpowszechnieniu i pospolitych w Polsce, powodują że planowana inwestycja będzie miała nieistotny wpływ na bioróżnorodność tego obszaru. Wpływ ten dodatkowo po zastosowaniu działań minimalizujących i kompensacji będzie nieistotny z punktu widzenia ciągłości oraz trwałości populacji gatunków fauny w skali regionalnej jak i ponadregionalnej, zarówno na etapie realizacji przedsięwzięcia jak też w czasie jej późniejszego funkcjonowania.

Zaplanowane działania minimalizujące mające na celu zminimalizowanie efektu bariery w odniesieniu do wykazanych lokalnych korytarzy migracyjnych fauny zapewnią przemieszczanie się osobników na poziomie niezbędnym dla zachowania różnorodności genetycznej warunkującej trwałość lokalnych i regionalnych populacji.

Biorąc pod uwagę zakres treści uzupełnionych niniejszym opracowaniem ocena wpływu na bioróżnorodność i lokalne korytarze migracji przedstawiona w Rozdz. *Uwaga 6.18 Suplementu nr 1*¹²

¹² Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – Suplement nr 1 (lipiec 2025r.).

prawidłowo określa wpływ przedsięwzięcia na analizowane komponenty środowiska i konsekwencje z tego wynikające.

Uwaga 2.1

Zagadnienie to wraz z oceną na wody gruntowe zostało szczegółowo opisane w Rozdz. Uwaga 5.5 w poprzednim uzupełnieniu¹³ - dla przypomnienia, najgłębsze wykopy związane z rowami drogowymi sięgną 5 m p.p.t. na krótkich odcinkach („zejścia” wysokościowe systemu odwodnienia na krawężniach wąwozów drażonych przez lokalne ciekły).

Poniżej wskazano fragment Rozdz. Uwaga 5.5 Suplementu nr 1, na który powołano się wyżej.

Korona korpusu drogowego obwodnicy prowadzona będzie głównie na poziomie terenu istniejącego lub będzie wyniesiona ponad teren istniejący. Maksymalna głębokość niwelety jezdni w wykopie względem otaczającego terenu wyniesie 3,5m, natomiast maksymalna głębokość niwelety dna rowów drogowych w wykopie względem otaczającego terenu wyniesie 5m. Odcinki drogi w wykopie będą realizowane w obszarze wysoczyzn, będą nie dłuższe niż 250m i realizowane powyżej poziomu zwierciadła wód gruntowych.

---

¹³ Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – Suplement nr 1 (lipiec 2025r.).

3. ŹRÓDŁA INFORMACJI STANOWIĄCE PODSTAWĘ DO SPORZĄDZENIA RAPORTU

Niniejsze opracowanie wykonano w oparciu o m.in. następujące materiały źródłowe:

- [A.1] ortofotomapa i mapy topograficzne (<http://geoportal.gov.pl>, 2025),
- [A.2] mapa do celów projektowych,
- [A.3] dokumentacja techniczna
  - o opis techniczny koncepcji budowy przedmiotowego odcinka drogi,
  - o plan sytuacyjno-wysokościowy w skali 1: 500,
- [A.4] dokumentacja fotograficzna,
- [A.5] <http://geoserwis.gdos.gov.pl> (2025),
- [A.6] charakterystyka przyrodnicza obszaru opracowania sporządzona w oparciu o wizję lokalną oraz informacje zawarte w literaturze.

Niniejsze opracowanie wykonano w oparciu o m.in. następujące dane literaturowe:

- [A.7] Bibby C.J., Burgess N. D., Hill D. A. 1997. Bird Census Techniques. Academic Press, London.
- [A.8] BirdLife International. 2021. European Red List of Birds. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- [A.9] Bocheński M., Ciebiera O., Dolata Paweł T., Jerzak L., Zbyryt A. 2013. Ochrona ptaków w mieście. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim.
- [A.10] Brauze T. 2007. Liczebność i preferencje środowiskowe jarzębatki *Sylvia nisoria* na terasie zalewowej dolnej Wisły. Not. Orn. 48: 1-10.
- [A.11] Brauze T. 2012. Proposal for a new notation in bird field surveys with the territory mapping method for birds. Ecological Questions 16: 119-120.
- [A.12] Chodkiewicz T., Chylarecki P., Sikora A., Wardecki Ł., Bobrek R., Neubauer G., Marchowski D., Dmoch A.
- [A.13] Grzeniewski M. 2010. Gdzie, jak i kiedy wieszać skrzynki lęgowe dla ptaków. Administrator 5/2010.
- [A.14] Kuczyński L. 2019. Raport z wdrażania art. 12 Dyrektywy Ptasiej w Polsce w latach 2013-2018: stan, zmiany, zagrożenia. Biuletyn Monitoringu Przyrody 20: 1–80.
- [A.15] Chylarecki P., Chodkiewicz T., Neubauer G., Sikora A., Meissner W., Woźniak B., Wylegała P., Ławicki Ł., Marchowski D., Betleja J., Bzoma S., Cenian Z., Górski A., Korniluk M., Moczarska J., Ochocińska D., Rubacha S., Wieloch M., Zielińska M., Zieliński P., Kuczyński L. 2018. Trendy liczebności ptaków w Polsce. GIOŚ, Warszawa.
- [A.16] Głowaciński Z. 2022. Czerwona Lista Kręgowców Polski - Wersja Uaktualniona (Okres 1 i 2 Dekady XX W.). Chrońmy Przyrodę Ojczyzną 78/2: 28-66.
- [A.17] MPPL 2025. <http://monitoringptakow.gios.gov.pl/PM-GIS/>
- [A.18] Pawlaczek P. 2012. Natura 2000 i inne wymagania europejskiej przyrody - niezbędnik przyrodnika. Wydawnictwo Klubu Przyrodników, Świebodzin.
- [A.19] Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G. & Chylarecki P. (red.) 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
- [A.20] Tomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski - rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP Pro Natura, Wrocław.
- [A.21] Tomiałojć L. 1980a. Kombinowana odmiana metody kartograficznej do liczenia ptaków lęgowych. Notatki Ornitologiczne 21: 33-54.
- [A.22] Tomiałojć L. 1980b. Podstawowe informacje o sposobie prowadzenia cenzusów z zastosowaniem kombinowanej metody kartograficznej. Notatki Ornitologiczne. 21: 55-62.

- [A.23] Tomiałojć L. 2000. Naruszenie metodyki liczenia ptaków i zasad ogłaszania wyników. Notatki Ornitologiczne 41: 71-82.
- [A.24] Wilk T., Chodkiewicz T., Sikora A., Chylarecki P., Kuczyński L. 2020. Czerwona Lista Ptaków Polski. Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Marki.
- [A.25] Górny Marcin, Jędrzejewski Włodzimierz – „Korytarze ekologiczne w Polsce”, Instytut Biologii Ssaków PAN Białowieża, Łagów, 2011;
- [A.26] Bohatkiewicz Janusz - Podręcznik dobrych praktyk wykonywania opracowań środowiskowych dla dróg krajowych, GDDKiA, VI 2008 r.

W niniejszym opracowaniu uwzględnione zostały następujące akty prawne:

I. Przepisy krajowe

- [B.1] Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094 z późn. zm.)
- [B.2] Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54)
- [B.3] Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2023 poz. 1478 z późn. zm.)
- [B.4] Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2023 poz. 1336 z późn. zm.)
- [B.5] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2023 poz. 1587 z późn. zm.)
- [B.6] Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. 2023 poz. 682 z późn. zm.)
- [B.7] Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977 z późn. zm.)
- [B.8] Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. 2023 poz. 151 z późn. zm.)
- [B.9] Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. 2017 poz. 1897)
- [B.10] Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz.U. 2024 poz. 311)
- [B.11] Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. 2022 poz. 840 z późn. zm.)
- [B.12] Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz.U. 2022 poz. 2147 z późn. zm.)
- [B.13] Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz.U. 2023 poz. 1047 z późn. zm.)
- [B.14] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.)
- [B.15] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112)
- [B.16] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2010 nr 16 poz. 87)
- [B.17] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2021 poz. 845)
- [B.18] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2022 poz. 2380)
- [B.19] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.)

- [B.20] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409)
- [B.21] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. 2014 poz. 1408)
- [B.22] Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. 2020 poz. 10)
- [B.23] Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448)
- [B.24] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz.U. 2022 poz. 1518)
- [B.25] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401)
- [B.26] Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2003 nr 169 poz. 1650 z późn. zm.)
- [B.27] Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2019 poz. 2148)
- [B.28] Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. 2019 poz. 1311)
- [B.29] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2005 r. w sprawie rodzajów i warunków stosowania środków, jakie mogą być używane na drogach publicznych oraz ulicach i placach (Dz.U. 2005 nr 230 poz. 1960)
- [B.30] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem (Dz.U. 2011 nr 140 poz. 824 z późn. zm.)
- [B.31] Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. 2014 poz. 1713)
- [B.32] Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz.U. 2016 poz. 138)
- [B.33] Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz.U. 2021 poz. 81)
- [B.34] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 poz. 300).

II. Przepisy unijne

- [B.35] Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. – Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110;
- [B.36] Decyzja Wykonawcza Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana, jako dokument nr C(2015) 8191), (Dz. U. UE L 2015.338.34 z dn. 23.12.2015 r.);
- [B.37] Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej;
- [B.38] Dyrektywa Siedliskowa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. U. UE 15/t. 2, L206/7).

4. ZAŁĄCZNIKI W KOŃCOWEJ SEKCJI OPRACOWANIA

- 1) Rys. IP.1 – Inwentaryzacja lęgowych ptaków licznych i średnio licznych w pasie znaczących oddziaływań przedsięwzięcia.
- 2) Rys. OP.L., Rys. OP.1÷OP.6 – Zasoby przyrodnicze obszaru badań w wariantcie 5 (WP) wraz z infrastrukturą minimalizującą i kompensującą oddziaływanie przedsięwzięcia.

5. ZAŁĄCZNIKI W WERSJI ELEKTRONICZNEJ OPRACOWANIA

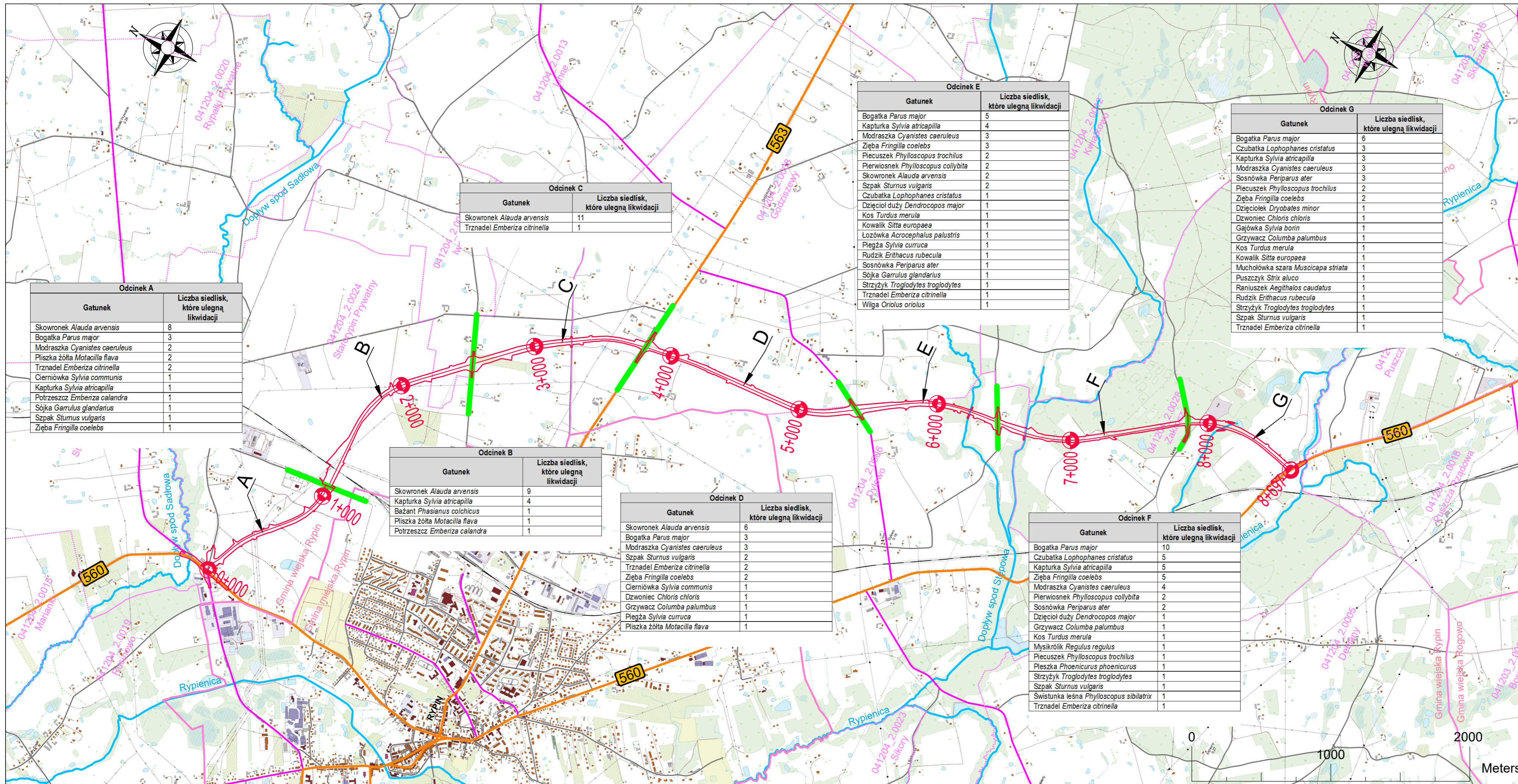
- 1) Inwentaryzacja przyrodnicza - wektorowe dane GIS;
- 2) Inwentaryzacja przyrodnicza - zestawienia tabelaryczne;
- 3) Studium korytarzowe:
  - a) Protokół z Rady technicznej z 06.09.2022 r.;
  - b) Raport z konsultacji społecznych;
  - c) Wielowariantowa koncepcja programowo-przestrzenna.

***Inwentaryzacja lęgowych
ptaków licznych i średnio
licznych w pasie znaczących
oddziaływań przedsięwzięcia***

***Zasoby przyrodnicze obszaru
badań w wariancie 5 (WP) wraz z
infrastrukturą minimalizującą i
kompensującą oddziaływanie
przedsięwzięcia***

Odcinek A

Gatunek	Liczba siedlisk, które ulegną likwidacji
Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	8
Bogatka <i>Parus major</i>	3
Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	2
Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	2
Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	2
Cierniówka <i>Sylvia communis</i>	1
Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	1
Potrzeszcz <i>Emberiza calandra</i>	1
Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	1
Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	1
Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	1

Odcinek B

Gatunek	Liczba siedlisk, które ulegną likwidacji
Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	9
Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	4
Bażant <i>Phasianus colchicus</i>	1
Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	1
Potrzeszcz <i>Emberiza calandra</i>	1

Odcinek D

Gatunek	Liczba siedlisk, które ulegną likwidacji
Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	6
Bogatka <i>Parus major</i>	3
Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	3
Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	2
Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	2
Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	2
Cierniówka <i>Sylvia communis</i>	1
Dzwoniec <i>Chloris chloris</i>	1
Grzywacz <i>Columba palumbus</i>	1
Pięgża <i>Sylvia curruca</i>	1
Pliszka żółta <i>Motacilla flava</i>	1

Odcinek C

Gatunek	Liczba siedlisk, które ulegną likwidacji
Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	11
Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	1

Odcinek E

Gatunek	Liczba siedlisk, które ulegną likwidacji
Bogatka <i>Parus major</i>	5
Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	4
Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	3
Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	3
Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>	2
Pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i>	2
Skowronek <i>Alauda arvensis</i>	2
Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	2
Czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>	1
Dzięciol duży <i>Dendrocopos major</i>	1
Kos <i>Turdus merula</i>	1
Kowalik <i>Sitta europaea</i>	1
Łozówka <i>Acrocephalus palustris</i>	1
Pięgża <i>Sylvia curruca</i>	1
Rudzik <i>Erithacus rubecula</i>	1
Sosnówka <i>Periparus ater</i>	1
Sójka <i>Garrulus glandarius</i>	1
Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>	1
Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	1
Wilga <i>Oriolus oriolus</i>	1

Odcinek F

Gatunek	Liczba siedlisk, które ulegną likwidacji
Bogatka <i>Parus major</i>	10
Czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>	5
Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	5
Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	5
Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	4
Pierwiosnek <i>Phylloscopus collybita</i>	2
Sosnówka <i>Periparus ater</i>	2
Dzięciol duży <i>Dendrocopos major</i>	1
Grzywacz <i>Columba palumbus</i>	1
Kos <i>Turdus merula</i>	1
Mysikrólik <i>Regulus regulus</i>	1
Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>	1
Pleszka <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	1
Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>	1
Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	1
Świstunka leśna <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	1
Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	1

Odcinek G

Gatunek	Liczba siedlisk, które ulegną likwidacji
Bogatka <i>Parus major</i>	6
Czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>	3
Kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	3
Modraszka <i>Cyanistes caeruleus</i>	3
Sosnówka <i>Periparus ater</i>	3
Piecuszek <i>Phylloscopus trochilus</i>	2
Zięba <i>Fringilla coelebs</i>	2
Dzięciołek <i>Dryobates minor</i>	1
Dzwoniec <i>Chloris chloris</i>	1
Gajówka <i>Sylvia borin</i>	1
Grzywacz <i>Columba palumbus</i>	1
Kos <i>Turdus merula</i>	1
Kowalik <i>Sitta europaea</i>	1
Mucholówka szara <i>Muscicapa striata</i>	1
Puszczyk <i>Strix aluco</i>	1
Raniuszek <i>Aegithalos caudatus</i>	1
Rudzik <i>Erithacus rubecula</i>	1
Strzyżyk <i>Troglodytes troglodytes</i>	1
Szpak <i>Sturnus vulgaris</i>	1
Trznadel <i>Emberiza citrinella</i>	1

LEGENDA

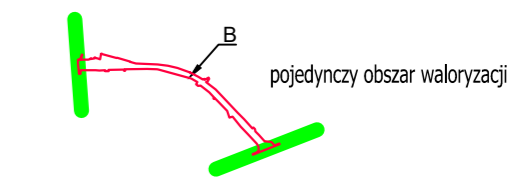
Projektowane odcinki dróg
 Wariant preferowany do realizacji

Istniejąca sieć drogową
 drogi wojewódzkie
 drogi powiatowe
 drogi gminne

Elementy środowiska przyrodniczego
 cieki naturalne

Granice administracyjne
 granice gmin
 granice obszarów ewidencyjnych

Inwentaryzacja licznych i średniolicznych ptaków metodą atlasową

Temat rysunku			
Inwentaryzacja lęgowych ptaków licznych i średnio licznych w pasie znaczących oddziaływań przedsięwzięcia			
Autor opracowania kart.	Data	Wersja rys.	Nr rysunku
mgr inż. arch. kraj. Paweł Bida	09.2025	1	IP.1
Opracowano na podstawie badań T. Brauze i K. Kasprzyk (2022)			

LEGENDA:

Planowane przedsięwzięcie

 zajętość pasa robót budowlanych w wariantcie preferowanym (WP)

Inwentaryzacja przyrodnicza

 podstawowy zakres obszarowy inwentaryzacji przyrodniczej

Elementy środowiska

 cieki naturalne

 rowy

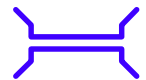
Projektowana infrastruktura

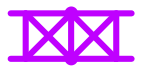
planowane oznakowanie odcinków o wzmożonej migracji zwierząt znakiem A-18b „zwierzęta dzikie”

Projektowane zbiorniki retencyjne

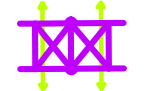

proj. przepusty drogowe zwykłe

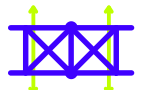

proj. wiadukty

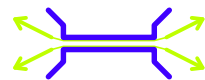
Projektowana infrastruktura minimalizująca oddziaływanie na środowisko przyrodnicze

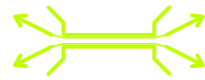
proj. wiadukt z funkcją przejścia dla zwierząt
symbol obiektu – nazwa obiektu
PZDmz – Przejście zespolone (z linią kolejową) dla małych zwierząt

proj. most z funkcją przejścia dla zwierząt
symbol obiektu – nazwa obiektu
PZDd – Przejście dolne dla dużych ssaków

proj. przepust hydrologiczny z funkcją przejścia dla zwierząt
symbol obiektu – nazwa obiektu
PZDmz – Przejście zespolone (z ciekim / rowem) dla małych zwierząt

proj. przepusty ekologiczne
symbol obiektu – nazwa obiektu
PZDm – Przejście dla małych zwierząt, "suche" - samodzielne

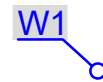
odcinki stałych wygordzeń ochronno-naprowadzających dla płazów i tymczasowych płotków herpetologicznych

Projektowane zbiorniki zastępcze dla płazów

Elementy środowiska przyrodniczego

Batrachofauna

siedliska wodne badane pod kątem zasiedlenia przez płazy

H BomBom

Lokalizacja zaobserwowanych osobników

kod gatunku – nazwa gatunkowa

H_PelFus -- Grzebiuszka ziemna (Pelobates fuscus),
H_BomBom -- Kumak nizinny (Bombina bombina),
H_EpiCal -- Ropucha paskówka (Epidalea calamita),
H_BufBuf -- Ropucha szara (Bufo bufo),
H_BufVir -- Ropucha zielona (Bufotes viridis),
H_HylArb -- Rzekotka drzewna (Hyla arborea),
H_LisVul -- Traszka zwyczajna (Lissotriton vulgaris),
H_PelRid -- Żaba śmieszka (Pelophylax ridibundus),
H_PelLes -- Żaba jeziorkowa (Pelophylax lessonae),
H_RanArv -- Żaba moczarowa (Rana arvalis),
H_RanTem -- Żaba trawna (Rana temporaria),
H_PelEsc -- Żaba wodna (Pelophylax kl. esculentus),
H_RanSp. -- Nieoznaczone do gatunku żaby brunatne (Rana sp.),
H_RanEsc -- Żaby zielone (Rana esculenta complex).

Reptiliofauna

H LacAgi

lokalizacje obserwacji osobników poszczególnych gatunków herpetofauny

kod gatunku – nazwa gatunkowa

H_LacAgi -- Jaszczurka zwinka (Lacerta agilis),
H_ZooViv -- Jaszczurka żyworodna (Zootoca vivipara),
H_NatNat -- Zaskroniec zwyczajny (Natrix natrix).

Ornitofauna

O ButBut

Lokalizacja stanowisk lęgowych

kod gatunku – nazwa gatunkowa:

O_CicCic – Bocian biały (Ciconia ciconia),
O_UpuEpo – Dudek (Upupa epops),
O_DryMar – Dzieciol czarny (Dryocopus martius),
O_SylNis -- Jarzębka (Sylvia nisoria),
O_ButBut -- Myszolów (Buteo buteo),
O_EmbCal – Potrzezecz (Emberiza calandra),
O_StrAlu -- Puszczyk (Strix aluco),
O_VanVan – Czajka (Vanellus vanellus),
O_PoeMon -- Czarnogłowa (Poecile montanus),
O_PicVir – Dzieciol zielony (Picus viridis),
O_LanCol – Gąsiorek (Lanius collurio),
O_GalChl – Kokoszka (Gallinula chloropus),
O_LulArb – Lerka (Lullula arborea),
O_SaxRub – Pokląska (Saxicola rubetra),
O_ColOen -- Siniak (Columba oenas),
O_LusLus – Słowik szary (Luscinia luscinia),
O_AlcAtt – Zimorodek (Alcedo atthis),
O_GruGru -- Żuraw (Grus grus),
O_CotCot -- Przepiórka (Coturnix coturnix).

Teriofauna

T SusScr

lokalizacja zaobserwowanych osobników

kod gatunku – nazwa gatunkowa

T_BÓBR -- bóbr (Castor fiber),
T_DZIK -- dzik (Sus scrofa),
T_JELE -- Jeleń szlachetny (Cervus elaphus),
T_KRET -- kret (Talpa europea),
T_KUNAD -- Kuna domowa (Martes foina),
T_LIS -- lis (Vulpes vulpes),
T_RYJ -- Ryjówka aksamitna (Sorex araneus),
T_SARN -- sarna (Capreolus capreolus),
T_ZAJC -- zając (Lepus sp.).

Chiropterofauna

T/Ch NycNoc

lokalizacja zaobserwowanych osobników

kod gatunku – nazwa gatunkowa

T/Ch_NycNoc -- Borowiec wielki (Nyctalus noctula),
T/Ch_PleAur -- Gacek brunatny (Plecotus auritus),
T/Ch_PipPip -- Karlik malutki (Pipistrellus pipistrellus),
T/Ch_PipNat -- Karlik większy (Pipistrellus nathusii),
T/Ch_EptSer -- Mroczek późny (Eptesicus serotinus),
T/Ch_MyoDau -- Nocek rudy (Myotis daubentonii).

Stanowiska gatunków chronionych

Stanowiska chronionych prawem gatunków roślin naczyniowych

Stanowiska chronionych prawem gatunków mchów

Cenne zbiorowiska łąkowe

Łąki z rzędu *Calthion palustris*

Siedliska przyrodnicze o znaczeniu europejskim

Grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*) [siedlisko 9170-2]

Grąd zboczowy (*Acer platanoides-Tilia cordata*) [siedlisko 9170-3]

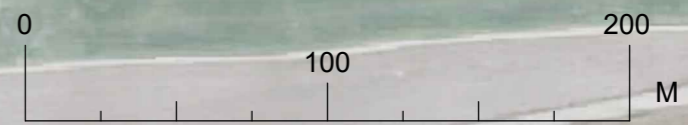
Łąka rajgrasowa (*Arrhenatheretum elatioris*) [siedlisko 6510-1]

Temat rysunku

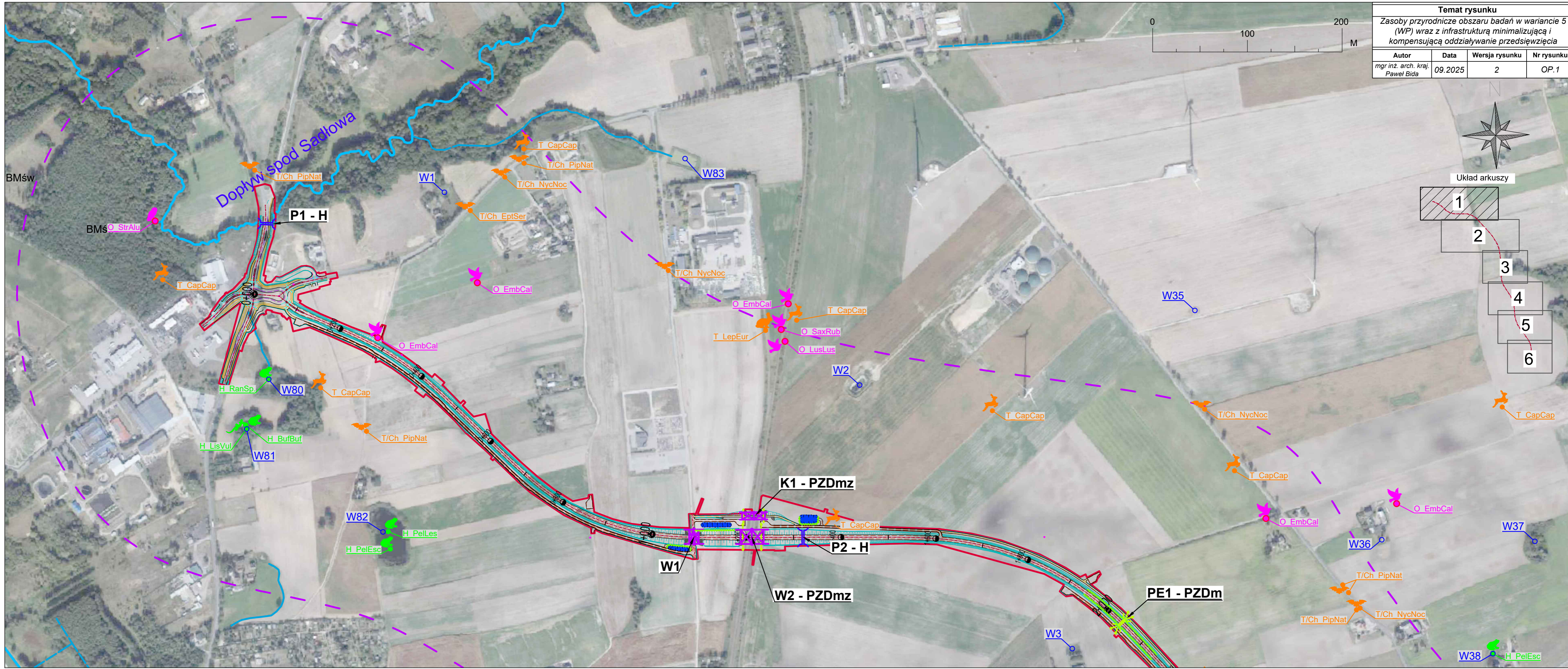
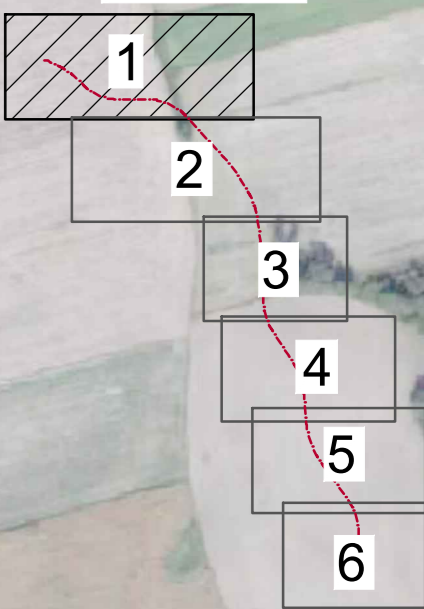
Zasoby przyrodnicze obszaru badań w wariantcie 5 (WP) wraz z infrastrukturą minimalizującą i kompensującą oddziaływanie przedsięwzięcia

Autor	Data	Wersja rysunku	Nr rysunku
mgr inż. arch. kraj. Paweł Bida	09.2025	2	OP.L

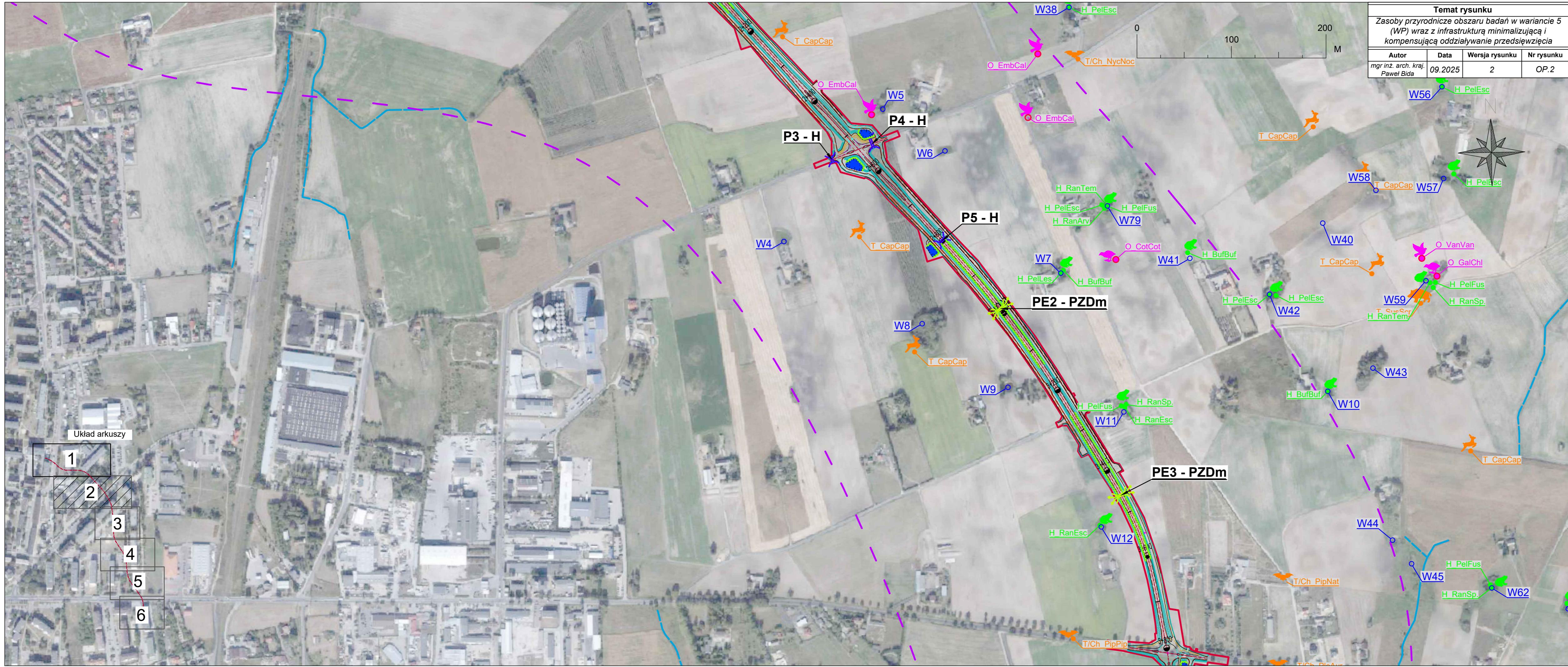
Temat rysunku			
Zasoby przyrodnicze obszaru badań w wariantach 5 (WP) wraz z infrastrukturą minimalizującą i kompensującą oddziaływanie przedsięwzięcia			
Autor	Data	Wersja rysunku	Nr rysunku
mgr inż. arch. kraj. Paweł Bida	09.2025	2	OP.1

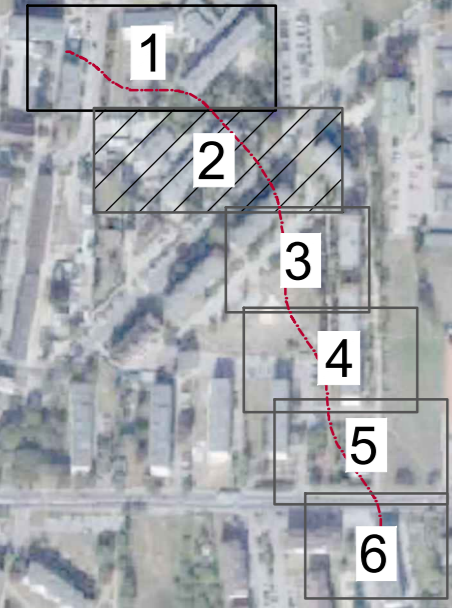
Układ arkuszy

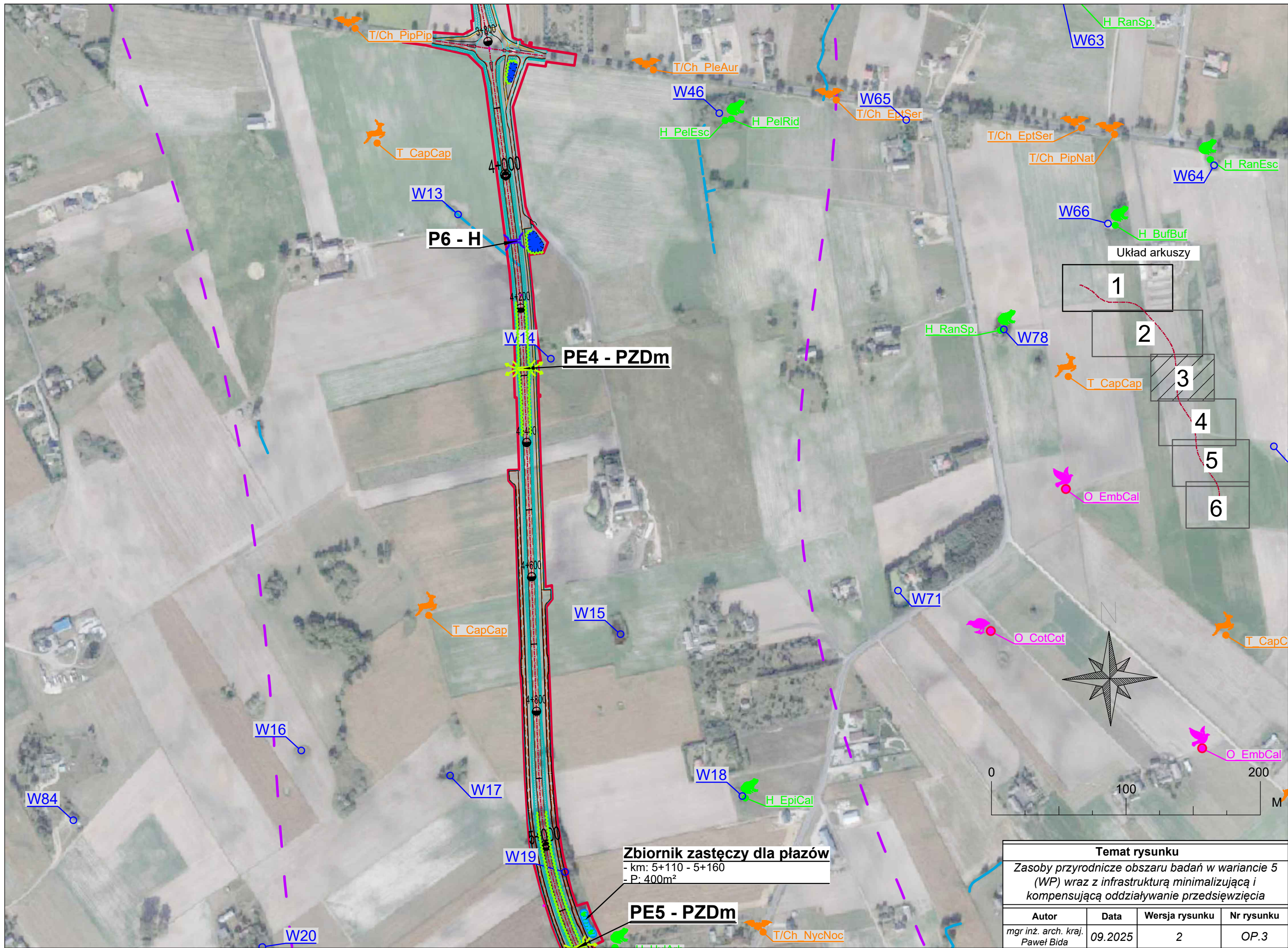

Temat rysunku			
Zasoby przyrodnicze obszaru badań w wariantcie 5 (WP) wraz z infrastrukturą minimalizującą i kompensującą oddziaływanie przedsięwzięcia			
Autor	Data	Wersja rysunku	Nr rysunku
mgr inż. arch. kraj. Paweł Bida	09.2025	2	OP.2

Układ arkuszy

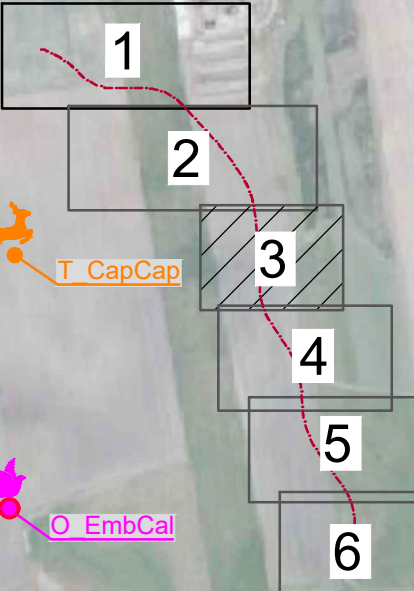
P6 - H

PE4 - PZDm

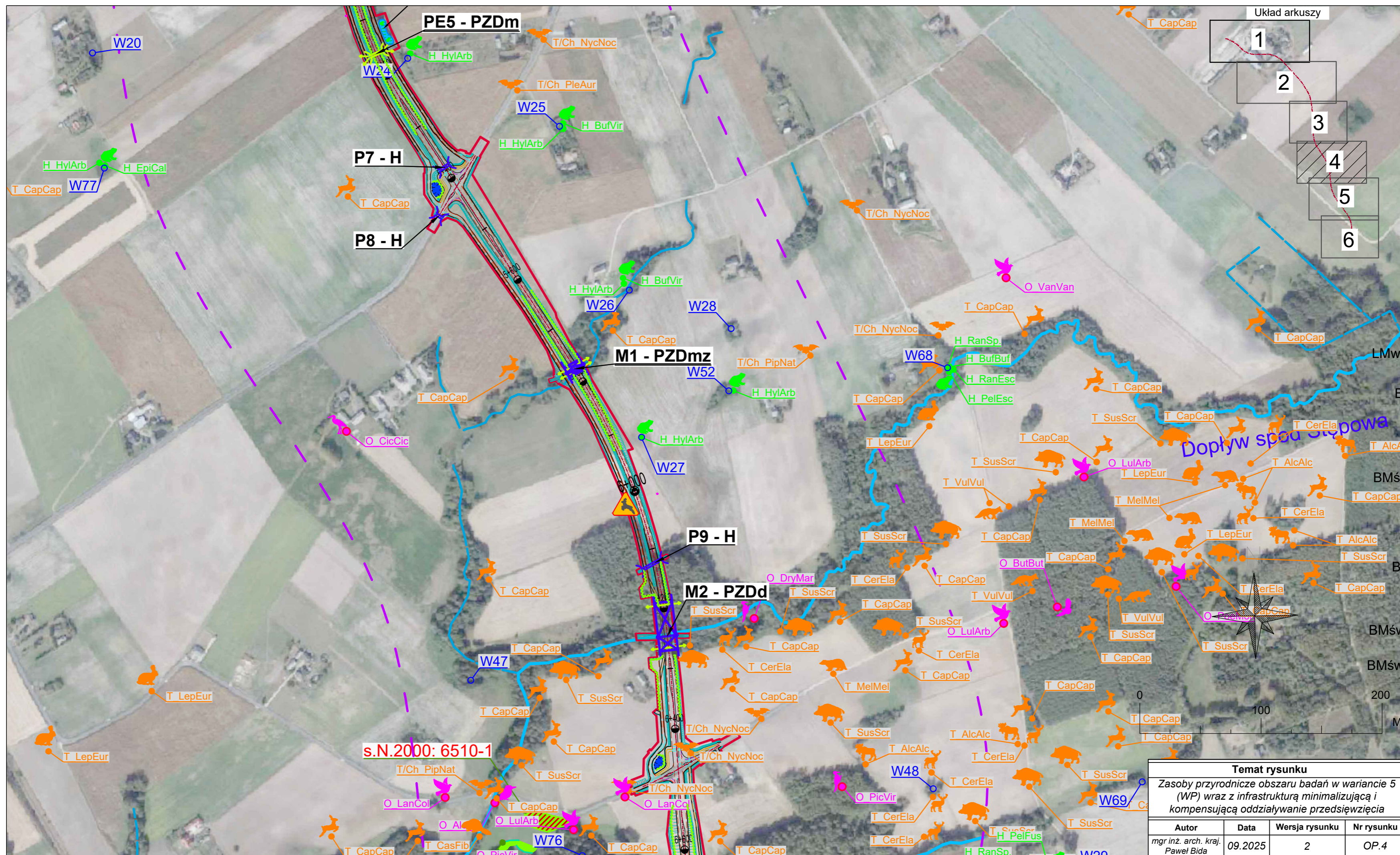
Zbiornik zastęczy dla plażów
 - km: 5+110 - 5+160
 - P: 400m²

PE5 - PZDm

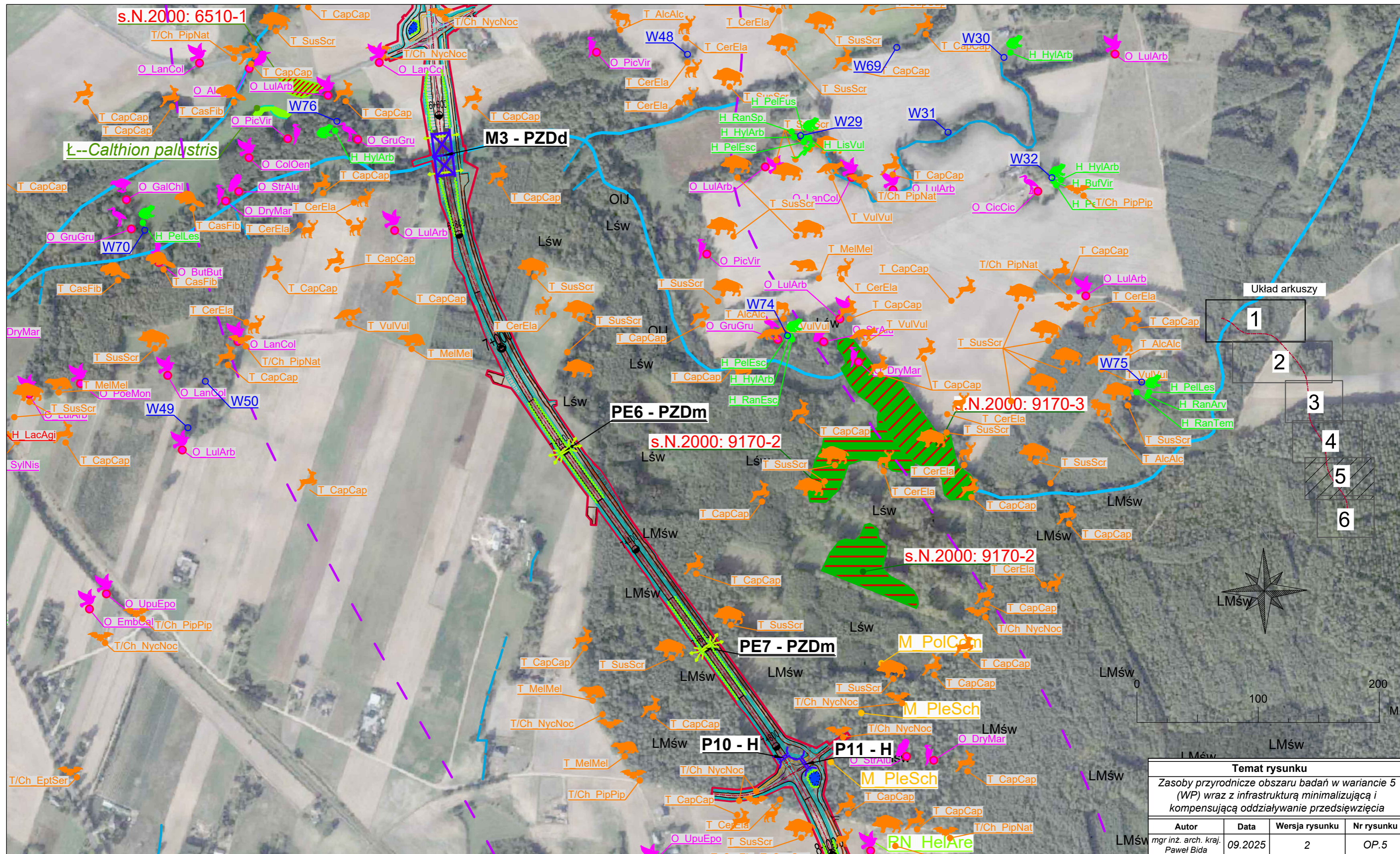
Układ arkuszy

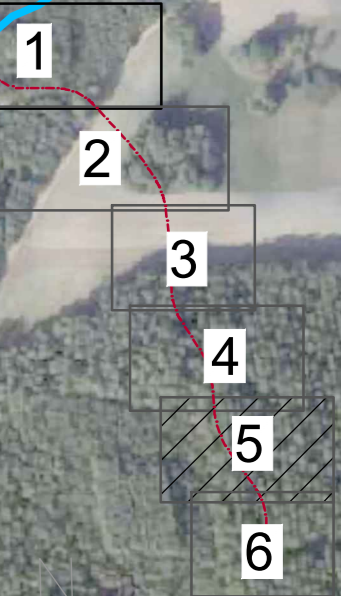
Temat rysunku			
Zasoby przyrodnicze obszaru badań w wariantie 5 (WP) wraz z infrastrukturą minimalizującą i kompensującą oddziaływanie przedsięwzięcia			
Autor	Data	Wersja rysunku	Nr rysunku
mgr inż. arch. kraj. Paweł Bida	09.2025	2	OP.3

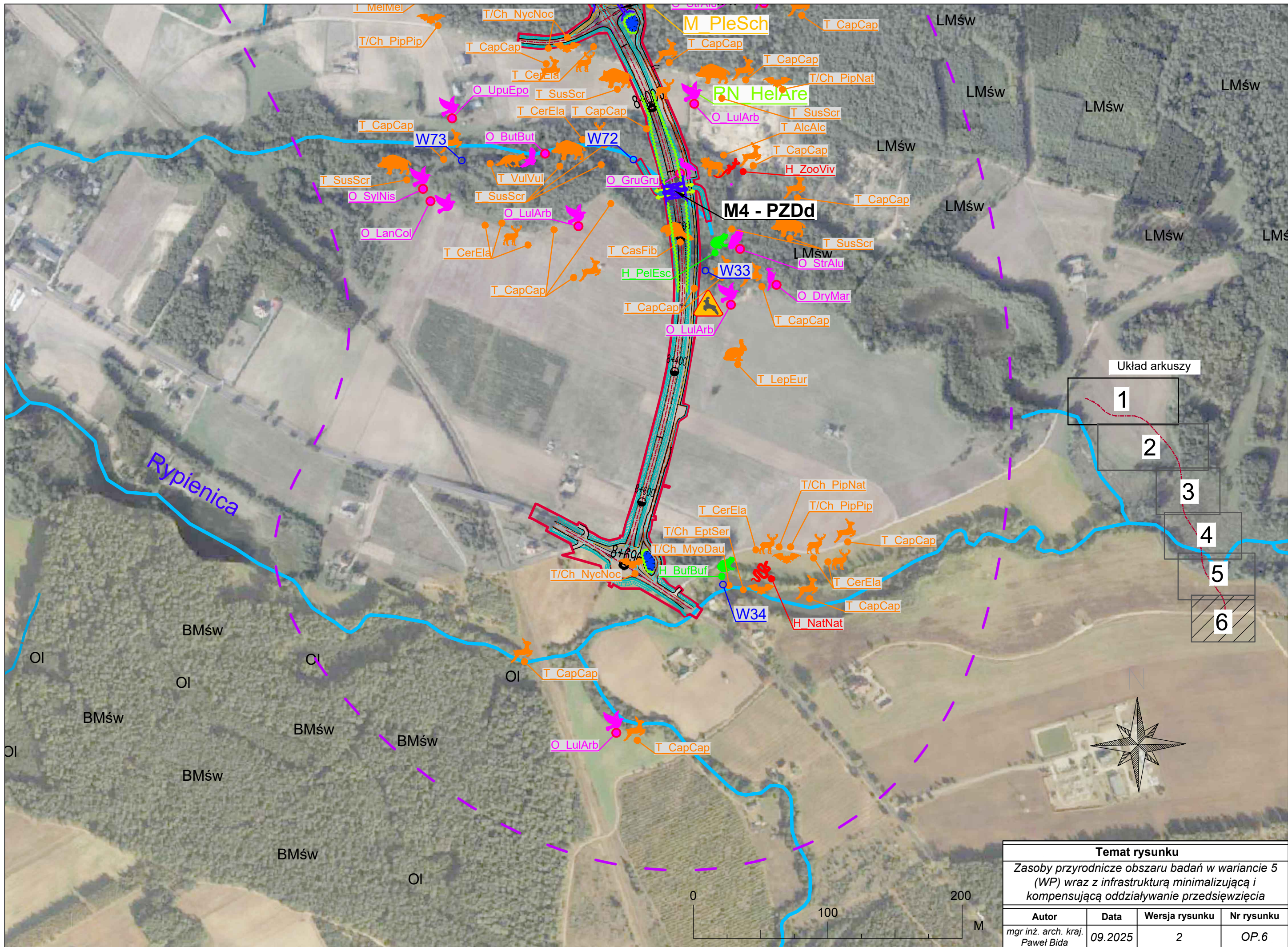
Temat rysunku			
Zasoby przyrodnicze obszaru badań w wariantie 5 (WP) wraz z infrastrukturą minimalizującą i kompensującą oddziaływanie przedsięwzięcia			
Autor	Data	Wersja rysunku	Nr rysunku
mgr inż. arch. kraj. Paweł Bida	09.2025	2	OP.4

Układ arkuszy

Temat rysunku			
Zasoby przyrodnicze obszaru badań w wariantie 5 (WP) wraz z infrastrukturą minimalizującą i kompensującą oddziaływanie przedsięwzięcia			
Autor	Data	Wersja rysunku	Nr rysunku
mgr inż. arch. kraj. Paweł Bida	09.2025	2	OP.5

Temat rysunku			
Zasoby przyrodnicze obszaru badań w wariantie 5 (WP) wraz z infrastrukturą minimalizującą i kompensującą oddziaływanie przedsięwzięcia			
Autor	Data	Wersja rysunku	Nr rysunku
mgr inż. arch. kraj. Paweł Bida	09.2025	2	OP.6